

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 7

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (Portfolio)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Eines d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

L'univers

Descripció de la unitat

El text expositiu inicial ens farà de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

Continuarem l'anàlisi de la formació del lèxic per mitjà de la derivació i analitzarem el significat de diversos prefixos.

Així mateix coneixeran els diversos tipus de determinants i aprofundirem en l'anàlisi de la forma i la funció de possessius, de numerals i d'indefinites. Diferenciaran els numerals cardinals dels ordinals.

Analitzarem els dos usos de la dièresi: en els aplecs *gú, qü* i sobre les vocals *i, u*, per a indicar que no formen diftong amb la vocal anterior. Aquest segon ús comporta un coneixement profund de la prosòdia de la llengua per tal d'identificar si formen diftong o no (més subtil encara en el cas que *i, u* no siguin tòniques), coneixement que no han assolit amb aquesta edat, de manera que el treball constarà sobretot de presentar vocabulari usual per tal que, per memòria visual, en recordin l'escriptura correcta.

Arran de l'anàlisi realitzada la unitat anterior dels textos expositius, n'extraurem les idees més importants per a elaborar-ne el resum escrit. Posarem en pràctica aquest contingut resumint un conte.

Començarem l'anàlisi de diversos gèneres literaris narratius clàssics: en aquesta unitat les característiques del mite.

Arran del contingut de la lectura inicial i del mite analitzat en l'apartat Literatura, en la Tasca analitzarem unes altres formes d'expressió artística i veurem com han representat el cosmos dos pintors universals: Joan Miró i Vincent van Gogh.

Temporització:

Gener   Febrer

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Llegir i comprendre textos expositius presentats en qualsevol suport.
- Identificar les idees principals d'un text.
- Comprendre textos orals.
- Elaborar el resum d'un text oral o escrit.
- Conèixer el significat de diversos prefixos i usar-los en paraules derivades.
- Conèixer la forma i la funció dels possessius, dels numerals i dels indefinits.
- Usar correctament la dièresi.
- Conèixer les característiques de la narrativa mítica.
- Extreure informació a partir de l'observació d'una obra pictòrica.
- Participar en jocs lingüístics.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text expositiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Formació de paraules derivades amb prefixos. • Identificació del significat que aporten prefixos diversos en paraules derivades donades. • Identificació del significat que aporten els determinants possessius, numerals i indefinits. • Realització de la concordança de determinants en gènere i nombre amb el nom que acompanyen. • Ús de determinants possessius, numerals i indefinits. • Diferenciació dels numerals cardinals i dels ordinals. • Ús de la dièresi en els aplecs <i>gü, qü</i>. • Anàlisi de l'ús de la dièresi en les vocals <i>i, u</i> per a indicar que no fan diftong amb la vocal anterior. • Ús de vocabulari amb dièresi en produccions escrites. • Localització de les idees principals d'un text expositiu. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats en qualsevol suport.	1.1. Llegeix el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos expositius presentats.	2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu. 2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.
	3. Formar paraules noves amb prefixos.	3.1. Forma paraules derivades afegint prefixos donats.
	4. Identificar i usar correctament els determinants possessius, numerals i indefinits.	4.1. Identifica els determinants possessius i els utilitza. 4.2. Usa correctament els numerals i en diferencia els cardinals dels ordinals. 4.3. Localitza els determinants indefinits, sap a què fan referència i els usa.
	5. Aplicar correctament la norma ortogràfica de la dièresi.	5.1. Posa dièresi quan cal en els aplecs <i>gü, qü</i> . 5.2. Escriu correctament vocabulari usual amb dièresi en la <i>i</i> o la <i>u</i> que desfà el diftong amb la vocal anterior.
	6. Destriar la informació més rellevant d'un text i resumir-lo.	6.1. Identifica i subratlla les idees principals d'un text. 6.2. Redacta un resum coherent i amb sentit d'un text a partir de les idees subratllades.
	7. Mantenir i presentar les feines valorant-ne la claredat, l'ordre i la netedat.	7.1. Té cura de la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació en les pròpies produccions.
	8. Resumir oralment una narració escoltada.	8.1. Resumeix oralment una narració. 8.2. Té cura en el resum oral de no repetir ni oblidar contingut.

<ul style="list-style-type: none"> • Redacció del resum d'un text expositiu. • Narració resumida d'un conte, mantenint el sentit i la coherència i sense donar informació sobrera. • Caracterització dels personatges dels mites. • Identificació de la finalitat dels mites. • Interès per la lectura de textos literaris. • Interès per l'anàlisi d'unes altres formes d'expressió artística. • Participació en jocs lingüístics • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interès per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	9. Identificar les característiques dels mites.	<p>9.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites.</p> <p>9.2. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.</p>
	10. Participar en diversos tipus de jocs lingüístics.	<p>10.1. Forma paraules relacionant diverses síl·labes donades.</p> <p>10.2. Substueix imatges per paraules en un poema.</p>
	11. Fomentar l'autoavaluació, la coavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	11.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (Portfolio)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per tal de facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard cercarem evidències de l'alumnat que en mostrin l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggereix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que consideri més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llegeix el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Forma paraules derivades afegint prefixos donats.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.1. Identifica els determinants possessius i els utilitza.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç dels RF.
4.2. Usa correctament els numerals i en diferència els cardinals dels ordinals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.3. Localitza els determinants indefinits, sap a què fan referència i els usa.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa d'ampliació dels RF.

5.1. Posa dièresi quan cal en els aplecs <i>gü</i> , <i>qü</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.2. Escriu correctament vocabulari usual amb dièresi en la <i>i</i> o la <i>u</i> que desfà el diftong amb la vocal anterior.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Identifica i subratlla les idees principals d'un text.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Redacta un resum coherent i amb sentit d'un text a partir de les idees subratllades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
7.1. Té cura de la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació en les seves produccions.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
8.1. Resumeix oralment una narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.2. Té cura en el resum oral de no repetir ni oblidar contingut.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
9.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
9.1. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
10.1. Forma paraules relacionant diverses síl·labes donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
10.2. Substiuieix imatges per paraules en un poema.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
11.1. Realitza la coavaluació i l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llegeix, comprèn i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen l'ús de la dièresi. Forma paraules derivades amb prefixos. Usa correctament els determinants possessius, numerals i indefinits.
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Resumeix oralment un conte vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquireix i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Identifica, escriu i usa els numerals cardinals i els numerals ordinals. Ordena i fa sèries d'elements. Observa la informació imprecisa que aporten els indefinits.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	Localitza i subratlla les idees principals d'un text.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada. Usa diferents fonts per a localitzar informació per a elaborar un text expositiu.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.

<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes. Extreu informació a partir de l'observació d'una obra pictòrica.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Cerca informació en textos expositius sobre l'univers.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Està motivat per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
	Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps.	Participa activament en les exposicions orals.
	Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques o projectes.	Mostra interès per expressar les seves produccions orals i escrites.
Consciència i expressions culturals.	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos amb intenció literària. S'interessa per descobrir i analitzar diverses maneres d'expressió artística.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la lectura de mites. Analitza els recursos pictòrics emprats. Compara els recursos pictòrics amb els recursos literaris que intenten crear bellesa a través de diversos mitjans d'expressió.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltam l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i feim el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzam les activitats proposades en el LD.
- Completam amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Els prefixos

- Introduïm el concepte de prefix i la utilitat que té aquest tipus de morfema amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Els determinants (2): possessius, numerals i indefinits

- Introduïm el concepte de determinants amb els suggeriments metodològics de la PD i identifiquem els possessius, els numerals i els indefinits.
- Presentam els tipus de determinants treballats en aquesta tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: La dièresi

- Introduïm els dos usos de la dièresi amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim servir l'enregistrament que inclou el CD d'àudio que acompanya el LA com a suport per a fer les activitats.
- Feim les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 5: El resum

- Introduïm el concepte de resum amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb les activitats referides a l'esquema del QA.

Tasca 6: Resumir un conte

- Introduïm les pautes per a fer un resum oral correcte amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.

- Escoltam l'enregistrament que inclou el CD d'àudio que acompanya el LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: El mite

- Introduïm el concepte i la finalitat dels mites amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.

Tasca 8: Tasca final: el cosmos

- Realitzam la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionam sobre la varietat de formes d'expressió artística a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Feim les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Ampliam el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilam les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionam sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Atenció a les experiències i coneixements pròpis aprofitant les preguntes inicials en la comprensió dels diferents textos.
- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Reforç del paper actiu de l'estudiant en l'aprenentatge.
- Ús dels textos per a treballar l'expressió oral ajudant l'estudiant a estructurar correctament les seves produccions orals i escrites.
- Proposta d'eines per a les produccions escrites (planificació, primera elaboració, correcció i segona elaboració) i preparació dictats
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Traspàs dels coneixements adquirits a altres àmbits més propers.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seves opinions.

- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents eines de treball com ara el diccionari.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dictats per reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- Diccionaris diversos.
- Bingo ortogràfic.
- Alan Deyer. *L'espai*. Ed. Larousse.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
  - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
  - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
  - La icona d'un altaveu indica que hi ha enregistraments per a activitats que necessiten un suport auditiu en ortografia i en expressió oral.
  - Activitats interactives sobre els prefixos, els possessius, els numerals i els indefinits i la dièresi.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la lectura podem visitar webs sobre el cosmos.

9. EINES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?

- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?